

HUMANITIES INSTITUTE
Feruza Shermatova-Omerani, Ph.D.

ERKEN TURNALAR / ERTE JAZDAGY TURNALAR / ERTE KELGEN TURNALAR (1975)
Cengiz Aytmatov (1928–2008)

Kaynakça:

Eserin film uyarlaması: Cengiz Aytmatov'un *Erken Gelen Turnalar (Sultanmurat)* adlı eserinden uyarlanan film. YouTube bağlantısı: <https://www.youtube.com/watch?v=x85KNpKlZqM>

Türkçe altyazılı film: *Erken Gelen Turnalar (Sultanmurat)* film uyarlaması (Türkçe altyazılı). YouTube bağlantısı: https://www.youtube.com/watch?v=XfLMI_8mwXs

Eserin Türkçe incelemesi: Cengiz Aytmatov'un *Erken Gelen Turnalar (Sultanmurat)* adlı eserinin Türkçe incelemesi. YouTube bağlantısı: <https://www.youtube.com/watch?v=jR0hjgapSSU>

Eserin Türkçe sesli kitap çevirisi: Cengiz Aytmatov, *Erken Gelen Turnalar (Sultanmurat)*. Türkçe sesli kitap. YouTube bağlantıları:
https://www.youtube.com/watch?v=U5RKyr_Hnxo
<https://www.youtube.com/watch?v=7Zp3i8OTjiE>

Eserin İngilizce metni: Cengiz Aytmatov, *The Cranes Fly Early* (English translation). Google Books bağlantısı: https://books.google.com/books/about/The_Cranes_Fly_Early.html?id=ATdkAAAAMAAJ

GENEL BILGI

Yazar

Kırgız edebiyatının ve Sovyet dönemi Türk dünyasının önde gelen yazarlarından biri olan Cengiz Aytmatov (1928–2008), Kırgızistan'ın Talas bölgesindeki Şeker köyünde doğmuştur. Babası Törekuł Aytmatov, Stalin dönemindeki tasfiyelerin kurbanı olmuş; annesi Nagima Aytmatova ise onu zor koşullar altında yetiştirmiştir. Bu aile geçmişi, Aytmatov'un eserlerinde güçlü anne figürleri, insanın zorluklar karşısındaki direnci ve ahlaki sorumluluk gibi temaların gelişmesinde etkili olmuştur.

Kırgızca ve Rusçayı kullanan iki dilli bir yazar olan Aytmatov, edebiyat hayatına 1952 yılında *Ak Caan (Beyaz Yağmur)*, *Tüñkü Sugat (Gece Sulaması)* ve *Asma Köpürö (Asma Köprü)* adlı öykülerle başlamıştır. Edebî başarısını *Betme-bet (Yüz Yüze, 1958)* ile ortaya koymuş, ardından yayımlanan *Cemile (Jamilia, 1959)* eseriyle uluslararası tanınırlığa ulaşmıştır.

Povesti gor i stepey (Dağlar ve Bozkırlar Hikâyeleri, 1963) adlı öykü derlemesi Lenin Ödülü'ne layık görülmüştür. *Kızıl Cooçuk Calcalım (Selvi Boylum Al Yazmalım)*, *Boto Köz Bulak (Deve Gözü)*, *Birinçi Mugalım (İlk Öğretmen)* ve *Samançının Colu (Toprak Ana, 1963)* gibi eserlerinde ahlaki, toplumsal ve felsefi meseleleri ele almıştır.

Daha sonraki eserleri arasında *Canıbarım, Gülsarım! (Elveda Gülsarı)*, *Ak Keme (Beyaz Gemi)*, *Erte Cazdagı Turnalar (Erken Gelen Turnalar)*, *Deñiz Boyloy Cortkon Ala Döböt (Deniz Kıyısında Koşan Ala Köpek)*, *Kılım Karıtar Bir Kün (Gün Olur Asra Bedel)*, *Kıyammat (Kıyamet)*, *Kassandra Tamgası (Kassandra Damgası)* ve *Toolor Kulaganda: Kızkayıp (Dağlar Devrildiğinde: Ebedî Gelin, 2005)* bulunmaktadır. Bu yapıtlar, halk kültürü, toplumsal eleştiri ve çevresel sorunları insanlık değerleri çerçevesinde ele almaktadır.

Roman ve öykülerinin yanı sıra deneme ve söyleşi türünde eserler de veren Aytmatov, *V Soavtorstve, S Zemlyoyu i Vodoy (Toprak ve Su ile Ortak Yazarlık)* adlı çalışmasında insan onuru, emek ve doğayla uyum konusundaki düşüncelerini yansıtmıştır.

Eser

Novella ilk olarak Rusça kaleme alınmış ve 1975 yılında *Novy Mir* dergisinin 9. sayısında *Ranniye zhuravli (Erken Turnalar)* adıyla yayımlanmıştır. Eser daha sonra Aşım Jakypbekov tarafından Kırgızcaya çevrilmiştir. Türkçede *Erken Turnalar* ve *Erken Gelen Turnalar* adlarıyla bilinen novella, Kırgızcada *Erte jazdagy turnalar (Erken Turnalar)* ve *Erte kelgen turnalar (Erken Gelen Turnalar)* adlarıyla yayımlanmıştır. İlk Kırgızca çevirisi 1978 yılında yayımlanan eser, Kırgız Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin Toktogul Devlet Ödülü'ne layık görülmüştür.

Novella, Eve Manning tarafından İngilizceye *Cranes Fly Early* adıyla çevrilmiş ve 1983 yılında yayımlanmıştır. Türkçeye ise ilk olarak Güneş Bozkaya tarafından 1976 yılında *Sultanmurat / Erken Gelen Turnalar* adıyla, daha sonra Mehmet Özgül tarafından 2021 yılında *Erken Gelen Turnalar* adıyla kazandırılmıştır.

Eserden uyarlanan sinema filmi 1980 yılında çekilmiştir. Senaryosu Cengiz Aytmatov ve Bolot Şamşiev tarafından yazılan filmin yönetmenliğini Bolot Şamşiev üstlenmiştir. Filmin görüntü yönetmeni Sergey Taraskin, bestecisi Aleksandr Knaifel ve sanat yönetmeni Viktor Amelçenkov'dur.

Arka Plan

Novella, yazarın oğlu Askar'a ithaf edilmiştir. Eserde iki kuşak arasındaki ilişki ele alınır; bir çocuğun babasının gençlik yıllarında yaşadığı deneyimleri anlamasının önemi ve nesiller boyunca aktarılan değerlerin rolü üzerinde durulur. Eserin başında yer alan epigraflar, vatan temasını işleyen bir Kırgız halk ezgisinden, *Eyüp Kitabı*'ndan ve eski Budist metni *Theragatha*'dan alınmıştır. Bu epigraflar, novellanın temel düşünce ve temalarıyla bağlantılıdır.

Hikâyedeki öğretmen karakteri, Cengiz Aytmatov'un gerçek hayattaki öğretmeni Mingkmal Joloeva'ya (İnkamaal-apay) dayanmaktadır. Joloeva, bu karakter aracılığıyla kendisinin öğrencilerine bağlı, onların eğitimine büyük önem veren bir öğretmen olarak yansıtıldığını ifade etmiştir. Aytmatov da Joloeva gibi öğretmenlerin rehberliğinin kendi eğitiminde önemli bir rol oynadığını ve yazarlık dünyasının şekillenmesine katkı sağladığını belirtmiştir.

KIŞILAR

Sultanmurat – Novellanın başkahramanıdır. Savaş nedeniyle zor koşullarda kalan ailesine yardım eder,

Acımurat – Sultanmurat'ın küçük kardeşidir.

Mirzagül – Sakin, zarif ve alçakgönüllü bir genç kızdır.

Anatay – Sultanmurat'ın yakın arkadaşıdır.

İnkamal – Köyde öğretmenlik yapan, öğrencilerine yol gösteren bir öğretmendir.

ÖZET

1943 yılında, II. Dünya Savaşı'nın sürdüğü günlerde geçen novella, küçük bir Kırgız köyünde yaşayan genç Sultanmurat'ın hikâyesini anlatır. Cephede savaşan erkeklerin, özellikle de babasının yokluğunda, Sultanmurat çocuk yaşta büyük sorumluluklar almak zorunda kalır. Hasta annesine yardım eder, küçük kardeşi Acımurat ile ilgilenir ve köydeki çocuklardan oluşan bir ekibe öncülük ederek uzak Aksay'daki sürülmemiş toprakların işlenmesine katılır.

Sert kış şartları, ağır çalışma koşulları ve yaşanan sıkıntılar, Sultanmurat'ın sabrını ve gücünü sınar. Bu zorlu dönemde sınıf arkadaşı Mirzagül'e karşı ilk aşkını da yaşar. Duygularını açıkça söylemeye çekinen Sultanmurat, ona gizli mektuplar yazar ve bunları küçük kardeşi aracılığıyla gönderir. Üzerlerinde isimlerinin baş harfleri bulunan işlemeli bir mendil gibi küçük armağanlar, onun için büyük bir değer taşır.

Mirzagül'e ilgi duyan Anatay ile arasındaki rekabet, zaman zaman aralarında kırgınlıklara yol açsa da bu süreç Sultanmurat'ın dostluk ve anlayış duygularının gelişmesine katkıda bulunur. Sultanmurat, çiftlikte de önemli görevler üstlenir; atların bakımını yapar, kar ve yorgunluğa rağmen tarım çalışmalarının devam etmesi için çaba gösterir ve hayvanları korumaya çalışır.

Bir gece saban atları hırsızlar tarafından çalınır. Sultanmurat onları takip eder, ancak babasının atının öldürüldüğünü görür. Bu olay onu derinden sarsar; yaşadığı acı, korku ve öfke, aç bir kurtla karşılaşmasıyla daha da ağırlaşır.

Novella, savaşın gölgesinde erken yaşta büyümek zorunda kalan bir çocuğun sorumluluklarını, ilk aşkını, dostluklarını ve yaşam karşısındaki direncini anlatır. Erken uçan turnalar, geleceğe duyulan umudun ve yeniden doğuşun simgesi hâline gelir. Sultanmurat'ın cesareti, olgunlaşması ve ailesine ve çevresine duyduğu bağlılık, eserin temel unsurlarından biri olarak öne çıkar.

OLAYLAR

Kış Günlerinde Sultanmurat'ın Hayalleri Sultanmurat, köy okulunun buz gibi sınıfında otururken öğretmeni İnkamal'ın uzak ve sıcak Seylan hakkında anlattıklarını dinler. Dışarıdaki kar ve soğuktan uzaklaşmak için zihninde sıcak iklimi, özgürlüğü ve daha önce hiç görmediği renkli hayvanları canlandırır. “En güçlü öğrenci” olduğu için sınıfın en soğuk yerine oturtulmuştur. Utangaç Mirzagül'ün yanında oturduğu günleri özler. Samanla ısıtılmaya çalışılan sınıf yine de yeterince ısınmaz; yoğun kar fırtınaları nedeniyle çevredeki dağlar bile görünmez hâle gelir. Bu zorlu koşullara dayanabilmek için babası Bekbay ile şehre yaptığı yolculukta gördüğü farklı hayvanları hatırlar. Evde ise küçük kardeşi Acımurat'ın babasına duyduğu güçlü bağlılık dikkatini çeker.

Savaş Yıllarında Bir Çocuğun Bekleyişi Savaşın gölgesinde yaşayan aile, babalarının cepheden sağ salim dönmesini umutla bekler. Küçük Acımurat her gün babasının yolunu gözlerken, Sultanmurat da babasını yeniden görebilmeyi büyük bir özlemle ister. Babasının Çüy Kanalı'ndan dönüşünde küçük kardeşinin ona sevinçle sarıldığı anı hatırlar. Bir akşam, şehir yolculuğundan önce Acımurat'ın inatçı sıpasını eğitmesine yardım eder. Birlikte vakit geçirir, oynar ve sonunda sıpayı alıştırmayı başarırlar. Acımurat huzur içinde uykuya dalarken Sultanmurat, ertesi gün yapacağı yolculuğun heyecanı ile sabahı bekler.

Babasıyla Şehre Yolculuk Sultanmurat'ın uzun zamandır beklediği gün sonunda gelir. Sabah erkenden babası onu uyandırır; en güzel kıyafetlerini giyen Sultanmurat arabaya biner ve köyden ayrılırken büyük bir gurur ve mutluluk duyar. Yol boyunca kuşların sesleri ona eşlik eder; kendisini özgür ve neşeli hisseder. Şehre vardığında gördüğü kalabalık, hareketlilik ve yenilikler onu hayran bırakır. Pazarda karşılaştığı gezici hayvan gösterisinde ilk kez büyük bir fil görür. Dükkanları gezer, tanıdıklarıyla karşılaşır ve çeşitli hediyeler alır. Akşam köye dönerken yıldızların altında babasına yaslanarak uykuya dalar. Bu yolculuk, savaşın ağır şartları içinde onun için unutulmaz bir mutluluk anına dönüşür.

Savaşın Gölgesinde Sorumluluk Ders sırasında Sultanmurat, sobada yakmak için dışarı çıkıp saman getirir. Yüzünü kesen soğuk rüzgârın altında yürürken yaralı kolhoz başkanı Tinaliyev'i görür ve bu görüntü ona savaş yıllarının ağır koşullarını hatırlatır. Sınıfa döndüğünde sobayı yakar ve İnkamal öğretmene duyduğu saygı nedeniyle sessizce yerine oturur. İnkamal öğretmen cephedeki oğlundan gelen mektubu okuyunca yaşadığı sevinç sınıftaki herkese yansır. Daha sonra Tinaliyev sınıfa gelerek kolhozun yardıma ihtiyacı olduğunu bildirir ve kışın zorlu günleri sona erene kadar öğrencilerin çalışmalarına destek olmasını ister.

Aksay Seferine Hazırlık Tinaliyev, daha önce tarla işlerinde deneyim kazanmış öğrencileri seçerek onları bahar hazırlıkları için görevlendirir. Sultanmurat, evde annesinin savaş ve ailenin geleceği için sessizce gözyaşı döktüğünü görür. Bu durum onun taşıdığı sorumluluğu daha derinden hissetmesine neden olur. Gençler, atların bakımını öğrenir, saban ve diğer tarım araçlarını kullanmaya hazırlanır. Birlikte çalışmayı, verilen görevleri yerine getirmeyi ve disiplinli hareket etmeyi öğrenirler. Tinaliyev, Sultanmurat'ı grubun başına getirir. Artık onların önündeki en önemli görev, köyden uzakta bulunan Aksay tarlalarında yapılacak bahar ekimi için hazırlık yapmaktır.

Gençlerin Eğitimi ve İlk Sorumlulukları Karlı at alanında Tinaliyev, genç sabancılar görevlerini anlatır. On beş yaşındaki Sultanmurat, cesareti, zekâsı ve sorumluluk duygusuyla arkadaşlarına öncülük eder. Anıta, güçlü yapılı bir gençtir ve Sultanmurat gibi Mirzagül'e karşı gizli duygular besler. Erkinbek, sakini ve güvenilir karakteriyle; Ergeş, canlı ve kararlı yapısıyla; Kubatkul ise çalışkanlığı ve görevine bağlılığıyla dikkat çeker.

Gençler, baharda uzak Aksay tarlalarını sürebilmek için atları ve araç gereçleri hazırlarlar. Atları sulayıp dinlendirir, ahırları temizler, koşum takımlarını onarır ve sabanları kullanmaya hazırlanır. Yaralı hayvanlarla ilgilenir, her gün büyük bir özveriyle çalışırlar. Bu hazırlık dönemi, onların yalnızca tarım işlerini değil, aynı zamanda sabrı, dayanışmayı ve sorumluluk duygusunu öğrenmelerini sağlar.

Yarış ve Kaza Gençler her gün atları eğitiyor, yaklaşık bir buçuk saat boyunca binicilik çalışması yapıyorlardı. Güneşli bir gün Sultanmurat, Anatay, Erkinbek, Ergeş ve Kubatku karlı düzlüklerde at sürmeye çıktılar. Yolda Mirzagül'ün de bulunduğu sınıf arkadaşlarını gördüler ve onlara doğru hızla ilerlemeye başladılar. Bu sırada Anatay'ın atı yamaçtan aşağı kayarak düştü ve Anatay atın üzerinden savruldu. Arkadaşları hemen yardıma koştu; hem Anatay'ın hem de atın ciddi bir zarar görmediğini gördüler. Sultanmurat durumu ahır görevlisine bildirdi, ardından ekip başı Çekiş öfkeyle geldi. Ancak Sultanmurat korkmadan durumu açıkladı ve sorumluluğunu üstlendi. Gençler, yaralanan atla beş gün boyunca ilgilendiler ve sonunda hayvan yeniden iyileşti. Bu olay, Sultanmurat'ın cesaretini, sorumluluk duygusunu ve hayvanlara karşı duyduğu özeni daha da güçlendirdi.

Baba Özlemi ve Aile Sıkıntıları Sultanmurat, hasta annesine ve küçük kardeşi Acımurat'a bakmak için bir süre evde kalır. Babalarının yokluğunda hayat çok zorlaşmıştır; evde yoksulluk hâkimdir, hayvanlar azalmış ve yakacak sıkıntısı başlamıştır. Tam bu sırada dağlarda yaşayan dayıları Nurgazi çıkagelir. Kız kardeşinin durumunu kontrol eder, ev işlerine yardım eder, yiyecek getirir ve çocuklara moral verir. Acımurat kendini yalnız ve korkmuş hissettiği için hem Sultanmurat'a hem de Nurgazi'ya sıkıca bağlanır. Babasını özlediği ve annesinin hastalığı için endişelendiği zamanlarda sık sık ağlar. Bu ziyaret aileye kısa süreli bir sıcaklık ve destek getirir. Sultanmurat ve Acımurat'ın en büyük arzusu, babalarının hayatta ve güvende olduğunu bilmektir.

Umut, Sevgi ve Sorumluluk İnkamal öğretmen de cephedeki oğlu için büyük endişe duyar. Ancak bir falcıdan oğlunun hayatta olduğunu öğrenince umutlanır. Sultanmurat ona atları ve yaptıkları çalışmaları gösterir; bu çabası öğretmenin takdirini kazanır. Sultanmurat, annesinin de bir falcıya giderek babasından haber alabileceğini düşünür. Savaşın getirdiği kaygılar arasında Mirzagül'ü düşündüğünde ise içinde farklı bir mutluluk hisseder. Zamanla yaşadığı duyguların sevgi olabileceğini fark eder ve geçmişte bir yakınına veda mektubu yazmasına yardım ettiği anı hatırlar.

Sultanmurat'ın Aşk Mektubu Sultanmurat, Mirzagül'e bir mektup yazmaya karar verir. Bu düşünce ona güç ve cesaret verir; annesine yardım etme, evin ve çiftliğin yükünü daha fazla paylaşma isteğini artırır. Her gece loş gaz lambasının ışığında oturup duygularını anlatacak doğru sözleri bulmaya çalışır. Annesi ise yan odada, oğlunun yaşadığı bu heyecandan habersiz uyumaktadır.

Sultanmurat mektubunda Mirzagül'ün güzelliğinden, onu ne kadar özlediğinden ve ona karşı duyduğu sevgiden söz eder. Mirzagül'ü sınıf arkadaşlarıyla birlikte tepede gördüğü günden beri kalbinde taşıdığı bu duyguları anlatır. Mektubun üzerine "Aşıktık Kat" (*Aşk Mektubu*) başlığını yazar ve ona duyduğu sevgiyi, bağlılığını ve geleceğe dair hayallerini dile getirir.

Baharın İzleri ve Düşünceler Sultanmurat ve küçük kardeşi Acımurat, yakacak odun toplamak için uzak bir vadiye giderler. Acımurat eşiğin üzerinde otururken Sultanmurat hayvanı yönlendirir. Kuru çalılarla kaplı bu ıssız yerde çalışırken Sultanmurat'ın akli bir yandan Aksay'daki yaklaşan görevlerde, diğer yandan hasta annesindedir. Acımurat'ın neşeli şarkıları ise onun içindeki sıkıntıyı bir süreliğine unutturur.

Eski harman yerine geldiklerinde doğanın değişmeye başladığını fark ederler; baharın ilk işaretleri görülmektedir. Yan yana uçan güvercinleri gören Sultanmurat, Mirzagül'ü düşünür ve kendisini onun yanında uçan bir güvercin gibi hayal eder. Daha sonra kardeşiyle birlikte sessizce kuru dalları kesip toplamaya devam eder.

Kardeş Sevgisi ve Paylaşılan Sır Odun toplarken Acımurat, babalarını özlediği için ağlamaya başlar. Sultanmurat onu teselli etmek için Mirzagül'e yazacağı mektuptan söz eder. Sevdği kıza duyduğu bu gizli duyguyu öğrenen Acımurat büyük bir sevinç duyar ve ağabeyine yardım edeceğine söz verir. Mektubu Mirzagül'e ulaştırmayı da kendi görevi olarak üstlenir.

Kardeşler küçük bir kırgınlığın ardından yeniden yakınlaşırlar. Acımurat, babaları savaştan döndüğünde onun atına Sultanmurat'la birlikte binmeyi hayal eder. İki kardeş, babalarının dönüşünü ve ailece yeniden mutlu günlere kavuşacakları zamanı umutla beklerler.

Eve Dönen Yol Sultanmurat ve Acımurat, kamışları kesip bağladıktan sonra üç büyük deste hazırlarlar. İkisini eşiğe yüklerler, diğerini ise Sultanmurat sırtına alır. Ağır yükte yürürken bir yandan Aksay yolculuğunu, bir yandan da atların hazırlanmasıyla ilgili işleri düşünür. Evde ise annesinin bütün sorumluluğu

tek başına üstlenmek zorunda kalması onu endişelendirir. Annesi inekleri sağımakta, yemek yapmakta ve evin tüm işlerini yürütmektedir. Sultanmurat, ona destek olabilmenin düşüncesiyle yoluna devam eder.

Baharın Gelişi ve Mirzagül Baharın yaklaşmasıyla birlikte doğa yeniden canlanmaya başlar. Sulama yerindeki buzlar çözülür, nehir suları akmaya başlar ve atlar serin suda ilerler. Sultanmurat bu sırada Mirzagül'ü arkadaşlarıyla birlikte nehri geçerken görür. Onu her görüşünde büyük bir heyecan duyar ve içinde sakladığı sevgiyi söylemek ister. Atları sulama görevini üstlendiğinde Mirzagül'ü daha sık görebileceğini düşünür. Bu küçük karşılaşmalar bile onun için büyük bir mutluluk ve umut kaynağı olur. Sultanmurat uzaktan Mirzagül'ü gördüğünde heyecanlanır; ona yazdığı mektuptan bahsetmeyi düşünür, ancak uygun bir an bekler.

Aksay Yolculuğu Öncesi Hazırlıklar Bu sırada Aksay ekibinin hazırlıkları devam etmektedir. Atların koşumları kontrol edilir, araç gereçler hazırlanır ve gençler yapılacak yolculuk için eğitilir. Tinaliyev, gençlere yalnızca çalışmanın değil, emanet edilen hayvanlara ve araçlara sahip çıkmanın da önemli olduğunu hatırlatır. Eyerlerin bakımına dikkat etmelerini, atları korumalarını ve üstlendikleri görevin sorumluluğunu taşımalarını ister. Sultanmurat ve arkadaşları, Aksay'daki zorlu çalışma için hem fiziksel hem de ruhsal olarak hazırlanmaya başlarlar.

Mirzagül'le Karşılaşma Sultanmurat, Aksay'a gideceği için üzülür; haftalar boyunca Mirzagül'ü göremeyecek olmak onu düşündürür. Ona yazdığı mektuptan söz etmek ister, ancak bunu nasıl ve ne zaman yapacağını bilemez. Bir gün nehir kenarında atıyla ilerlerken Mirzagül'ün arkadaşlarını görür, fakat kendisi ortalarda yoktur. Biraz sonra onu tek başına taşların üzerinde dururken fark eder. Kalbi heyecanla çarpmaya başlar. Atını ona doğru sürer ve sessizce "Mirzagül!" diye seslenir. Bu beklenmedik karşılaşma ona büyük bir sevinç ve umut verir.

Mirzagül'ün Hediyesi Sultanmurat, nehir üzerindeki taş geçitte Mirzagül'le karşılaşır. Atını tutarken onun kendisine doğru geldiğini görür. Dikkatli olmasını söyler, ancak taşların üzerinde yürümek zor değildir. Mirzagül yanına geldiğinde elini tutar ve onun sakin, zarif ve anlayışlı karakterini daha yakından fark eder. Mirzagül ona küçük, işlemeli bir mendil verir. Mendilin üzerinde "S. ve M." harfleri yer alır; bu, ikisinin arasında saklı bir anlam taşıyan özel bir işarettir. Sultanmurat büyük bir mutlulukla atların yanına döner ve bu mendili sevgiyle saklar.

Aksay Yolculuğu Öncesi Son Hazırlıklar Sultanmurat, Mirzagül'ün verdiği mendili büyük bir değerle korur. Ancak Anatay mendili elinden alınca iki arkadaş arasında sert bir tartışma yaşanır. Sultanmurat mendili geri alır ve bu olaydan sonra kendisini daha kararlı hisseder. Akşam Tinaliyev ve Çekiş, atları ve hazırlıkları kontrol etmek için gelirler. Sultanmurat her şeyin hazır olduğunu bildirir. Gençler, baharda başlayacak Aksay yolculuğu için son hazırlıklarını tamamlar; sabanları, atları ve gerekli araçları gözden geçirirler. Eksik olan bazı malzemeler kısa sürede tamamlanır. Böylece ekip, önlerindeki zorlu çalışma dönemine hazır hâle gelir. Sultanmurat'ın içindeki en büyük istek, Aksay'a gitmeden önce Mirzagül'ü bir kez daha görebilmektir. Daha önce karşılaştıkları nehir geçidine uğramayı umar, ancak yaklaşan yolculuk nedeniyle zaman giderek azalır. Ayrılık günü geldiğinde Çekiş, gençleri aceleyle atları sulamaya gönderir. Sultanmurat bir yandan verilen görevi yerine getirirken bir yandan da Mirzagül'ü bekler, fakat onu göremez.

Anatay'ın Babasının olması Hazırlıkların sürdüğü sırada Çekiş gençleri toplar ve herkesi derinden sarsan haberi verir: Anatay'ın babası Satarkul cephede şehit olmuştur. Bu acı haber karşısında Sultanmurat da büyük bir üzüntü yaşar ve arkadaşının yanında olmak için onunla birlikte eve gider.

Dostluğun Sınandığı Günler Anatay'ın ailesinin yaşadığı acı, savaşın köyde bıraktığı derin yaralardan biridir. Sultanmurat ve arkadaşları aileye destek olmak için ellerinden geleni yaparlar; su taşır, odun keser ve evin işlerine yardım ederler. Mirzagül de sınıf arkadaşlarıyla birlikte gelir. O da sessizliği ve hüznüyle bu acıyı paylaşır. Sultanmurat onu görür, ancak yanına yaklaşmaya cesaret edemez. Sultanmurat, Mirzagül'ün kendisine verdiği işlemeli mendili Anatay'a vermek ister. Ancak Anatay bu hediye kabul etmez. İki arkadaş, yaşadıkları büyük acının içinde birbirlerini anlar; gözyaşları ve sessizliği paylaşarak dostluklarının değerini bir kez daha gösterirler.

Aksay'da Zorlu Mücadele Sultanmurat ve genç sabancılar, Aksay'daki çalışmalara başladıklarında kendilerini ağır bir sınavın içinde bulurlar. Üç gün boyunca süren çalışma sırasında ıslak ve ağır toprak sabanlara direnç gösterir, aralıksız yağın kar ise işleri daha da güçleştirir. Atlar bütün güçleriyle çalışır; koşum takımları ıslanır, sabanlar çamura saplanır. Bu zorlu şartlarda, büyük bir emek ve dayanışma gerektirir. Sultanmurat, yorgun düşen arkadaşlarına destek olur ve onları çalışmaya devam etmeleri için cesaretlendirir. Çünkü bahar ekimi için zamanında hazırlık yapmak zorundadırlar. Açlık, yorgunluk ve soğuk karşısında onları ayakta tutan şey yalnızca görev bilinci değil, aynı zamanda geleceğe duydukları umuttur. Sultanmurat ve arkadaşları, Aksay'ın uçsuz bucaksız bozkırında ağır ama kararlı adımlarla yollarına devam ederler.

Sultanmurat'ın Aksay'daki Mücadelesi Sultanmurat, sabanların çamura saplanan kısımlarını temizleyerek atları kalın karın içinde ilerletmeye çalışır. Anatay ve Erkinbek'e seslenir; altı sabanın da Aksay tarlasında düzenli biçimde ilerlemesi için uğraşır. Soğuk ve ağır çalışma atları da yormaktadır. Sultanmurat ise her birine adıyla seslenir, onları sakinleştirir ve güç vermeye çalışır. Zor anlarda aklına Mırzagül ve ondan aldığı işlemeli mendil gelir. Bu düşünce ona güç verir. Günün sonunda yorgunluktan tükenmiş hâlde öncü atına sarılır; hayvanın sıcaklığını ve terini hissederek. Kar yağışı devam etse de çalışmayı bırakma imkânları yoktur. Sorumlulukları, bahara duyduğu umut ve aileleri için ekmek kazanma düşüncesi onları çalışmaya devam ettirir.

Aksay'da Baharın Başlaması Ertesi sabah hava açık ve güneşlidir. Dağların üzerindeki karlar ısıldarken Aksay bozkırına baharın sıcaklığı yayılmaya başlar. Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek yeniden işe koyulur; önceki gün açtıkları izleri düzenler, sabanları ve atları hazırlarlar. Dinlenen atlar artık daha güçlüdür ve tarlada daha rahat ilerler. Tepelerde ilk yeşillikler görünür, tarlalarda tolgarların sesi duyulur. Sultanmurat, baharın gelişine ve güzel havaya sevinir. Uzaktan geçen iki avcı sessizce yollarına devam eder. İşler yolunda gider; yakında daha fazla sabanın geleceği haberi, verdikleri emeğin karşılığını alacaklarına dair umutlarını artırır.

Turnaların Gelişi Birden Anatay heyecanla bağırır: "Turnalar! Turnalar!" Sultanmurat başını kaldırdığında mavi gökyüzünde süzölen büyük bir turna sürüsü görür. Kuşlar geniş halkalar çizerek uçuyor, gökyüzünü sesleriyle dolduruyorlardı. Erken gelen turnalar, halk arasında baharın ve bereketli bir yılın müjdecisi sayılır. Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek atlarından iner, bu güzel görüntüyü hayranlıkla izlerler. Sultanmurat, Mırzagül'e vermek için bir turna tüyü bulmayı düşünür. Çevredeki karlar erimeye başlarken, gençlerin içini sevinç ve özgürlük duygusu kaplar.

Turnaların Gölgesindeki Tehlike Tam bu sırada tüfekli avcılar ortaya çıkar ve gençleri uzaktan izlemeye başlar. Avcılardan biri dikkatlice nişan alırken diğeri atları tutar ve sessizce onları bekler. Ancak Sultanmurat ve arkadaşları bu tehlikenin farkında değildir. Turnaların güzelliğine kapılmış, sevinç içinde koşuyor, güölüyor ve gökyüzündeki bu muhteşem görüntüyü izliyorlardı. Onların içi heyecanla doluyken, yakınlarında büyük bir tehlike vardır. Avcı tüfeğini hazırlar ve manzarayı seyretmeye devam eder. Bu sırada turnalar yavaşça tepelerin üzerine doğru süzölür. Eriyen karlar ve güneşin sıcaklığı, gençlere baharın geldiğini ve önlerinde güzel günlerin olduğunu hissettirir.

Turnaların Ardından Sultanmurat ve arkadaşları, uzaklaşan turnaların peşinden uzun süre koşarlar. Kuşların yön değiştirmiş olabileceğini düşünerek bir süre sonra durup dinlenirler. Nefesleri kesilmiş, kalpleri heyecandan hızlı hızlı çarpmaktadır. Sultanmurat ise biraz daha ilerleyerek turna sürüsünü izlemeyi sürdürür. Gözleri dolmuştur; yaşadığı bu an ona olağanüstü ve unutulmaz gelir. Bir süre sonra Aksay tarlalarına geri dönerler ve çalışmalarına devam ederler. Turnaları görmek onlara yeni bir güç vermiştir. Güneş yükselir, karlar erir ve toprak bahar ekimine hazırlanır. Kuşların geliş bile onlara bereketli bir yılın yaklaştığını düşündürür.

Aksay'da Günün Sonu Öğleden sonra kampa gerekli malzemeler getirilir. Saman, patates, et, un ve odun ulaşır. Haberi getiren kişi, Çekiş'in ertesi gün yeni sabanlarla geleceğini ve başkan Tınaliyev'in de yakında onları ziyaret edeceğini bildirir. Aşçı sıcak ekmek ve çorba hazırlar. Gençler yeniden tarlaya dönerek günün kalan işlerini tamamlarlar. İlk açtıkları bölümü bitirir, bozulan karıkları düzeltir ve sabanların yerini değiştirirler. Akşam olunca atları dinlenmeye bırakır, koşum takımlarını

temizler ve birlikte yemek yerler. Yorgun ama yaptıkları işten memnun bir şekilde ertesi günün çalışmaları için erkenden kalkmak üzere dinlenmeye çekilirler.

Gece Gelen Baskın Sultanmurat o gece bir türlü uyuyamaz. İçindeki huzursuzluğu gidermek için dışarı çıkıp atlara bakmak ister. Ancak gecenin sessizliği ve karanlığı onu ürpertir; tekrar çadıra döner ve yatağına uzanır. Gözlerini kapatsa da aklı evindedir. Babasından gelecek bir haberi bekler, ailesini ve geride bıraktığı günleri düşünür. Acımurat'la birlikte babalarını karşılayacakları gün verdiği sözü hatırlayınca duygulanır, gözyaşlarını tutamaz. Sonra Mirzagül aklına gelir ve sonunda uykuya dalar. Tam o sırada güçlü eller onu yakalar. Ne olduğunu anlayamadan iki yabancı adam ağzını kapatır, ellerini bağlar. Anatay ve Erkinbek de aynı saldırıya uğramıştır. Adamlar onları sessiz kalmaları için tehdit eder. İçlerinden biri Sultanmurat'ın üzerine çöker ve ses çıkarırlarsa öldürüleceklerini söyler.

Çalınan Atlar Gençler kendilerine geldiklerinde dehşete düşerler. Saban atları ortadan kaybolmuştur. Sultanmurat bütün gücüyle bağlarından kurtulmaya çalışır, ağızındaki bezi çıkarır ve arkadaşlarına seslenir. Anatay ve Erkinbek de yavaş yavaş kendilerine gelir. Sultanmurat, Anatay'ın sırt sırta verecek şekilde yanına yaklaşmasını sağlar. Birbirlerinin yardımıyla düğümleri çözerler. Ardından Erkinbek'in de bağlarını açarlar. Ancak hırsızlar çoktan atlarla birlikte uzaklaşmıştır. Soğuk, korku ve öfke içinde birbirlerine bakarlardı. Ne yapmaları gerektiğini konuşur, sakin kalmaya çalışırlardı. Büyük bir kayıp yaşamışlardır; yine de hayattadırlar ve birlikte dirler. Çalınan atlara rağmen cesaretleri ve birbirlerine olan bağlılıkları ayakta kalır.

Hırsızların İzinde At hırsızları, çaldıkları hayvanlarla yavaş yavaş ilerlemektedir. Dört güçlü saban atını ikişer ikişer yanlarına bağlamışlardır. Arkalarında ise kimsenin kolayca ulaşamayacağı uzaklıkta bağlı bırakılmış üç genç vardır. Hırsızlar atları Taşkent'te kesip satmayı ve elde edecekleri parayla evlerine dönmeyi planlarlar. İşlerinin yolunda gittiğini düşünerek memnundurlar. Uzun dizginlerle atları kontrol eder, arkadaki adam ise kırbaçıyla onları hızlandırır.

Aksay'da Kara Gece Sultanmurat, hiç düşünmeden atına atlar ve karanlığa gömülmüş Aksay'da hırsızların ardından gider. Arkadaşlarına seslenir: "Anatay, köye dön! Yardım getir! Ben onları oyalayacağım!" İçindeki korkuya rağmen atını ileri sürer. Gece, soğuk ve belirsizlik onu durduramaz. Hırsızlar ise çaldıkları atları kırbaçlayarak hızla uzaklaşmaktadır. Sultanmurat önlerine geçmeye çalışır, bağırarak atlarını bırakmalarını ister. Tam o sırada silah sesi duyulur. Sultanmurat'ın bindiği at vurularak yere düşer; yaralı hayvan acı içinde çırpırır. Sultanmurat bir süre ne yapacağını bilemez. Sonra ayağa kalkıp hırsızların arkasından koşar, ancak onları durduramaz. Geri döndüğünde gözyaşlarına hâkim olamaz. Sadece değer verdiği atını değil, Aksay yolculuğuna dair umutlarının bir kısmını da kaybetmiş gibidir.

Kurtla Karşılaşma Şafak sökmeden önce Aksay bozkırında yaşlı ve zayıf bir kurt dolaşmaktadır. Uzun süren kış boyunca aç kalan hayvan, kan kokusunu alarak yaralı ata doğru yaklaşır. Açlığın verdiği güçle gözleri parlamaktadır.

Sultanmurat atının yanında durur ve geri çekilmez. Kurt yere çömelir, hırlayarak saldırmak için uygun anı bekler. Sultanmurat'ın yüreği korkuyla çarparsa da kendini toparlar. Elindeki dizginleri kavrar; demir gemi artık kendisini ve atını korumak için kullanabileceği tek araçtır. Bir süre kurtla göz göze kalırlar. Kurt tereddüt ederken Sultanmurat bütün cesaretini toplar. O anda onun için en önemli şey, yaralı atını korumak ve sonuna kadar direnebilmektir.

KARAKTER ANALİZİ

Sultanmurat

Sultanmurat, novellanın genç başkahramanıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın zorlu yıllarında Kırgızistan'ın kırsal bir köyünde yaşayan Sultanmurat; cesareti, görev bilinci, olgunluğu ve merhametiyle öne çıkar. Onun karakteri, ailesine, arkadaşlarına ve üstlendiği sorumluluklara bağlılığıyla şekillenir. Mirzagül'e duyduğu sevgi ve hayranlık da onun duygusal dünyasının önemli bir parçasıdır.

Savaş nedeniyle birçok yetişkin erkeğin cephede olması, Sultanmurat'ın küçük yaşta yetişkinlerin sorumluluklarını üstlenmesine neden olur. Hasta annesine yardım eder, küçük kardeşi Acımurat'la ilgilenir, Aksay'da çalışacak gençlere önderlik eder, atların bakımını üstlenir ve onları korumaya çalışır. Yaşadığı zorluklar, onun karakterinin güçlenmesini ve erken olgunlaşmasını sağlar.

Cesur Sultanmurat, hem fiziksel hem de manevi açıdan cesur bir gençtir. Çalınan atların peşinden karanlık Aksay bozkırında tek başına gitmesi, onun korkularına rağmen sorumluluk almaktan kaçınmadığını gösterir. Aç bir kurtla karşı karşıya kaldığında da paniğe kapılmaz; içinde bulunduğu durumu değerlendirek hem kendisini hem de atını korumaya çalışır. Onun cesareti, düşünmeden yapılan bir davranış değildir. Sultanmurat'ı harekete geçiren güç; ailesine, arkadaşlarına ve görevlerine duyduğu bağlılıktır. Tehlike karşısında geri çekilmek yerine doğru olduğuna inandığı şeyi yapmaya çalışır.

Sorumlu Sultanmurat, yaşı küçük olmasına rağmen güçlü bir görev bilincine sahiptir. Hasta annesine destek olur, küçük kardeşi Acımurat'ın sorumluluğunu paylaşır ve evin işlerinde ailesine yardımcı olur. Aksay ekibinin başına getirildiğinde ise yalnızca kendi görevlerini değil, arkadaşlarının ve atların güvenliğini de düşünmek zorunda kalır.

Atların hazırlanması, sabanların kontrol edilmesi, tarla çalışmalarının düzenlenmesi ve ekip içindeki uyumun sağlanması onun sorumlulukları arasındadır. Her göreve sabır, dikkat ve kararlılıkla yaklaşır. Sorunlar karşısında sakin kalması ve arkadaşlarını yönlendirmesi, onun genç yaşına rağmen güvenilir bir lider olduğunu gösterir.

Olgun Sultanmurat, yaşından beklenmeyecek bir olgunluk sergiler. Karşılaştığı zorluklarda soğukkanlılığını korur, davranışlarının sonuçlarını düşünür ve dikkatli kararlar verir. Büyüklerine saygı gösterir, küçük kardeşini korur ve arkadaşlarının acılarını paylaşır.

Korku, üzüntü ve kayıp yaşadığı anlarda bile sorumluluklarını yerine getirmeye devam eder. Mirzagül'e duyduğu sevgi, ailesine bağlılığı ve görev anlayışı, onun duygusal derinliğini ortaya koyar. Aksay'daki ağır çalışma koşulları, atlarla ilgili sorumlulukları ve hırsızlarla karşılaşması gibi olaylar, onun güçlü iradesini ve kendini kontrol etme yeteneğini gösterir.

Merhametli Sultanmurat'ın karakterindeki en belirgin özelliklerden biri de başkalarına karşı duyduğu şefkattir. Küçük kardeşi Acımurat'ı teselli eder, arkadaşlarına destek olur ve atlarla büyük bir özenle ilgilenir. Hayvanlara karşı gösterdiği dikkat ve sevgi, onun duyarlı kişiliğini yansıtır.

Mirzagül'ün verdiği mendili Anatay'a sunması, onun arkadaşının duygularını ve acısını anlamaya çalıştığını gösterir. Anatay'ın babasının ölümünden sonra ailesine yardım eder ve arkadaşının yanında olur. Çalınan atların kaybını yalnızca kendi yaşadığı bir kayıp olarak görmez; bu acıyı arkadaşlarıyla birlikte paylaşır.

Sultanmurat'ın davranışları, güçlü bir empati duygusuna ve başkalarının ihtiyaçlarını kendi isteklerinin önüne koyabilen bir karaktere sahip olduğunu gösterir. Onu unutulmaz bir kahraman yapan özellikler yalnızca cesareti ve dayanıklılığı değil; aynı zamanda insanlara, ailesine ve hayata karşı taşıdığı sevgi ve bağlılıktır.

Romantik Sultanmurat'ın Mirzagül'e duyduğu sevgi, onun zor günlerde ayakta kalmasını sağlayan önemli bir güçtür. Mirzagül'e karşı hisleri temiz ve samimidir; bu sevgi, savaşın getirdiği sıkıntılar içinde ona umut ve mutluluk verir. Onu düşünür, hayaller kurar ve duygularını ifade etmek için çekingen ama içten adımlar atar.

Sultanmurat'ın sevgisi yalnızca bir hayal dünyasında kalmaz. Yazdığı mektup, sakladığı işlemeli mendil ve Mirzagül'e karşı gösterdiği ince davranışlar, onun duygularındaki derinliği gösterir. Onun aşkında gençliğin saflığı ile hayatın gerçekleri bir arada bulunur. Bu nedenle Sultanmurat, hem hayal kurabilen hem de sorumluluklarını unutmayan bir genç olarak karşımıza çıkar.

Anatay

Anatay, novellada Sultanmurat'ın yakın arkadaşı ve aynı zamanda onunla rekabet içinde olan önemli karakterlerden biridir. Güçlü yapısı, çalışkanlığı ve hareketli kişiliğiyle dikkat çeker. Mirzagül'e karşı duyduğu sevgi, iki genç arasında zaman zaman bir yarışa neden olur. Ancak bu rekabet, aralarındaki dostluğu ortadan kaldırmaz; aksine onların gençlik duygularını, gururlarını ve hayata bakışlarını ortaya koyar.

Anatay, Sultanmurat'ın aksine duygularını daha açık ve sert bir biçimde gösteren bir karakterdir.

Bazen onunla yarışır, bazen de şakalaşarak üstünlük kurmaya çalışır. Fakat zor zamanlarda gerçek karakteri ortaya çıkar. Arkadaşlarına bağlılığı, ailesine duyduğu sevgi ve yaşadığı acılar, Anatay'ın yalnızca güçlü bir genç değil, aynı zamanda duyarlı bir insan olduğunu gösterir.

Güçlü Anatay, fiziksel gücü ve dayanıklılığıyla öne çıkar. Köy yaşamının ağır işlerine alışkındır; zorlu tarla çalışmalarında büyük bir güç ve sabır gösterir. Aksay'daki uzun ve yorucu günlerde verilen görevleri yerine getirir, ekibin çalışmalarına önemli katkı sağlar.

Onun gücü yalnızca fiziksel özellikleriyle sınırlı değildir. Zorluklar karşısında dayanıklı kalması, sorumluluklarını yerine getirmesi ve mücadeleden vazgeçmemesi, karakterindeki kararlılığı gösterir. Sultanmurat'la rekabet ettiği anlarda bile çalışkanlığı ve azmiyle kendini kanıtlar.

Duyarlı Anatay dışarıdan sert ve güçlü görünse de aslında hassas bir karaktere sahiptir. Babasının cephede ölüm haberini aldığı anda yaşadığı derin acı, onun iç dünyasını ortaya çıkarır. Bu olay, Anatay'ın duygularını kolayca göstermeyen ancak güçlü bağlar kuran biri olduğunu gösterir.

Sultanmurat'la Mirzagül konusunda rakip olmasına rağmen, arkadaşının yaşadığı zorluklara karşı duyarsız kalmaz. Acıyı paylaşır, zor zamanlarda dostlarının yanında olur. Onun sert görünümünün altında anlayışlı ve şefkatli bir kişilik vardır.

Sadık Anatay'ın en önemli özelliklerinden biri arkadaşlarına olan bağlılığıdır. Zaman zaman gururlu ve inatçı davranmasına rağmen, zor durumlarda dostlarını yalnız bırakmaz. Sultanmurat'la arasındaki rekabet, gerçek bir düşmanlığa dönüşmez; aksine yaşadıkları ortak deneyimler onları birbirine daha fazla yaklaştırır.

Anatay, arkadaşlarının sevinçlerini ve acılarını paylaşan, güvenilebilecek bir karakterdir. Onun sadakati, özellikle savaşın ve kayıpların yaşandığı zor dönemlerde daha belirgin hâle gelir.

Anatay, Sultanmurat'ın karşısında duran bir rakipten çok, onun karakterini tamamlayan bir dosttur. İki genç arasındaki ilişki; rekabet, dostluk, sevgi ve dayanışmanın iç içe geçtiği gençlik dünyasını yansıtır.

İnkamal

İnkamal, novellada öğrencilerinin hayatında önemli bir yere sahip olan idealist bir öğretmendir. O, yalnızca ders anlatan bir eğitimci değil, aynı zamanda öğrencilerinin düşünce dünyasını ve karakterini şekillendiren bir rehberdir. Coğrafya başta olmak üzere çeşitli derslerde öğrencilerine sabırla yol gösterir; onların bilgi edinmelerinin yanı sıra çalışkanlık, dayanışma ve insanî değerler kazanmalarına önem verir.

İnkamal için eğitim, yalnızca ders kitaplarından öğrenilen bilgilerden ibaret değildir. Ona göre gerçek öğretmenlik, öğrencilerin hayata hazırlanmasına, zorluklarla mücadele etmeyi öğrenmesine ve iyi birer insan olarak yetişmesine katkı sağlamaktır.

Şefkatli İnkamal, öğrencilerine karşı sıcak, anlayışlı ve koruyucu bir yaklaşım sergiler. Onların yalnızca derslerdeki başarılarıyla değil, yaşadıkları sorunlarla ve duygusal durumlarıyla da ilgilenir. Bir öğrencinin zorlandığını fark ettiğinde onu cesaretlendirir, sabırla destek olur ve kendine güven kazanmasına yardımcı olur.

Savaş yıllarının getirdiği yoksulluk, soğuk ve zorlu yaşam koşullarına rağmen İnkamal, sınıfta güven ve huzur ortamı oluşturmayı başarır. Onun ilgisi ve desteği, öğrencilerin yalnızca akademik açıdan değil, duygusal olarak da güçlenmelerini sağlar.

Sorumlu İnkamal, öğretmenlik görevine büyük bir bağlılıkla yaklaşır. Zorlu kış şartlarına ve yaşanan imkânsızlıklara rağmen derslerin devam etmesini sağlar. Sınıf düzenini korur, öğrencilerin eğitimden kopmaması için çaba gösterir ve onların çalışmalarını dikkatle takip eder.

Ancak İnkamal'ın sorumluluğu sadece derslerle sınırlı değildir. O, öğrencilerini hayata hazırlamayı da öğretmenlik görevinin bir parçası olarak görür. Onlara disiplinli olmayı, emek vermeyi, sabırlı davranmayı ve karşılaştıkları güçlükler karşısında mücadele etmeyi öğretir. Kendi davranışlarıyla da öğrencilerine örnek olur.

Bilge İnkamal, öğrencileri üzerinde derin bir etki bırakan bir öğretmendir. Sözleri, davranışları ve yaşam biçimiyle onlara yol gösterir. Cephede bulunan oğlundan gelen mektupları öğrencileriyle paylaşması, savaşın zor günlerinde onlara umut ve cesaret verir.

Bu mektuplar aracılığıyla öğrencilerine sabrı, dayanıklılığı ve umudu öğretir. Onun rehberliği, çocukların yalnızca bilgi edinmelerini değil, hayata daha güçlü ve bilinçli bakmalarını sağlar.

İnkamalı karakteri, Aytmatov'un eserlerinde öğretmenin toplumdaki yerini ve eğitim yoluyla insan yetiştirmenin önemini temsil eder. O, öğrencilerinin yalnızca zihnini değil, kalbini de eğiten bir öğretmen figürüdür.

Mırzagül

Mırzagül, novellada zarafeti, sakinliği ve duyarlılığıyla öne çıkan genç bir kızdır. O, yalnızca Sultanmurat'ın sevdiği kişi değil, aynı zamanda savaş yıllarının zorlu koşulları içinde sevginin, umudun ve güzelliğin temsilidir. Nazik davranışları, ince düşünceli tavırları ve içtenliğiyle çevresindeki insanların sevgisini kazanır.

Mırzagül, küçük yaşına rağmen olgun ve duyarlı bir kişiliğe sahiptir. İnsanların duygularını anlamaya çalışır, karşısındakini incitmemeye özen gösterir ve ilişkilerinde samimi bir yaklaşım sergiler. Sultanmurat için onun varlığı, ağır hayat koşulları içinde mutluluk ve umut veren özel bir anlam taşır.

Nazik Sözleri ve davranışlarıyla sakin, ölçülü ve zarif bir karakter sergiler. Arkadaşlarına karşı anlayışlı davranır, çevresindeki insanlara saygı gösterir ve ihtiyaç duyulduğunda destek olur. Onun nazikliği yalnızca davranış biçiminde değil, insanlara yaklaşımındaki içtenlikte de görülür.

Sultanmurat'a karşı tavırlarında da bu incelik dikkat çeker. Duygularını büyük sözlerle ifade etmek yerine küçük ama anlamlı davranışlarla gösterir. Ona verdiği, üzerinde ikisinin baş harflerinin işlendiği mendil, sevgisinin ve düşünceli kişiliğinin önemli bir sembolüdür.

Duyarlı Başkalarının duygularını anlayabilen, çevresindeki olaylara karşı hassas bir genç kızdır. İnsanların sevinçlerini, korkularını ve üzüntülerini fark eder; küçük ayrıntılara verdiği önem, onun güçlü bir empati duygusuna sahip olduğunu gösterir.

Sultanmurat'ın kendisine karşı duyduğu sevgiyi anlayışla karşılar ve ona karşı aynı incelikle yaklaşır. Duygulara verdiği önem, onun ilişkilerinde samimiyetin ve karşılıklı anlayışın temel olduğunu gösterir.

Asil Geleneksel Kırgız toplumunda değer verilen zarafet, saygı ve erdem özelliklerini taşıyan bir karakterdir. Davranışlarında ölçülü, insan ilişkilerinde saygılı ve duygularını ifade etme biçiminde dikkatli davranır.

Sultanmurat'a verdiği işlemeli mendil, sıradan bir hediye olmaktan öte bir anlam taşır. Üzerinde iki ismin baş harflerinin bulunması, gençler arasındaki saf sevginin ve sessiz bağlılığın simgesidir. Bu ince davranış, onun duygusal derinliğini ve zarif kişiliğini ortaya koyar.

Mırzagül, savaşın zorlu şartları içinde sevgi, umut ve insanî sıcaklığı temsil eden bir karakterdir. Sakinliği, duyarlılığı ve zarafetiyle Sultanmurat'ın hayatında özel bir yere sahiptir.

TEMALAR

Savaş:

Babalara Duyulan Özlem

Sultanmurat, Anatay ve arkadaşlarının hayatında babalara duyulan özlem önemli bir temadır. Savaş nedeniyle birçok erkek cepheye giderken, köyde kalan çocuklar yaşlarının üzerinde sorumluluklar üstlenmek zorunda kalırlar. Babalarının yokluğu, yalnızca evdeki bir eksiklik olarak değil; onlara yol gösterecek, koruyacak ve destek olacak bir varlığın kaybı olarak hissedilir.

Sultanmurat, babasının yokluğunu hayatının her alanında hisseder. Annesinin hastalıkla ve evin ağır işleriyle tek başına mücadele ettiğini gördükçe, babasının dönüşünü daha büyük bir umutla bekler. Onun için baba, yalnızca ailedeki otorite figürü değil; zor zamanlarda güven veren, destek olan ve yol gösteren kişidir. Babasının yokluğu, günlük yaşamda karşılaştıkları zorluklarda ve aldıkları kararlarda daha belirgin hâle gelir.

Anatay da benzer bir acıyı yaşar. Babası Satarkul'un cephede hayatını kaybetmesi, onun için derin bir yıkım olur. Bu kayıp, Anatay'ı hem üzer hem de savunmasız bırakır. Sultanmurat ve arkadaşları onun

acısını paylaşır, yanında durur ve zor günlerinde ona destek olurlar. Böylece savaşın getirdiği kayıplar, çocuklar arasında güçlü bir dayanışma duygusu oluşturur.

Babalara duyulan özlem, yalnızca fiziksel bir ayrılığın özlemi değildir. Çocuklar aynı zamanda babalarının vereceği öğüde, cesarete, güvene ve manevi desteğe ihtiyaç duyarlar. Babaların yokluğu, onların erken yaşta olgunlaşmasına neden olur. Sultanmurat bu süreçte kardeşi Acımurat'la ilgilenir, ailesine destek olur, atların sorumluluğunu üstlenir ve Aksay'daki çalışmalarda liderlik yapar.

Ancak bütün bu sorumluluklara rağmen çocukların içinde babalarına duydukları ihtiyaç devam eder. Savaş, onları güçlü olmaya zorlar; fakat korku, yalnızlık ve belirsizlik duygularını tamamen ortadan kaldırmaz. Cepheden gelen mektuplar, aileler için hem umut hem de kaygı kaynağıdır. Her haber, babaların hayatta olduğuna dair bir umut taşıırken, aynı zamanda savaşın belirsizliğini de hatırlatır.

Aytmatov, bu tema aracılığıyla savaşın yalnızca cephede yaşanan bir mücadele olmadığını; ailelerin, özellikle de çocukların iç dünyasında derin yaralar açtığını gösterir. Baba özlemi, çocukların büyüme sürecini hızlandırırken onların dayanıklılık, sorumluluk ve empati duygularını da geliştirir.

Örnek Sahne: Sultanmurat ve Acımurat, babalarının yokluğunu evin her köşesinde hissederler. Sessiz odalar, soğuk duvarlar ve güçlükle yanan soba, onlara sürekli babalarını hatırlatır. Günlük hayatta yaptıkları her iş, babalarının ellerini, sesini ve yol göstericiliğini aramalarına neden olur.

Acımurat, babasının yokluğunda Sultanmurat'a daha çok bağlanır. Ancak bir kardeşin sevgisi ve desteği, bir babanın verdiği güvenin yerini tamamen dolduramaz. Amcaları Nurgazi'nin ilgisi, getirdiği yiyecekler ve aileye verdiği destek çocuklara kısa süreli bir rahatlama sağlar. Buna rağmen içlerinde aynı soru yaşamaya devam eder: Babaları hayatta mıydı, geri dönecek miydi?

Gece olduğunda umut ve korku birbirine karışır. Ufka her bakış, rüzgârın her sesi, onların içinde hem derin özlemi hem de babalarının bir gün eve döneceğine dair umudu yeniden canlandırır. Babalarının dönüşüyle birlikte evin ve ailenin yeniden tamamlanacağı inancıyla beklemeye devam ederler.

Duygular:

Sevgi

Sultanmurat'ın Mirzagül'e duyduğu sevgi, gençlik heyecanının ötesinde, onun karakter gelişimini etkileyen güçlü ve saf bir duygudur. Mirzagül'e olan hisleri, Sultanmurat'a yalnızca mutluluk ve umut vermez; aynı zamanda onu daha dikkatli, sorumluluk sahibi ve duyarlı bir insan olmaya yöneltir. Ailesine destek olması, Aksay'daki zorlu görevlere hazırlanması ve sevdiği kişiye küçük bir mutluluk vermek için çaba göstermesi, bu sevginin onun davranışlarına nasıl yansıdığını gösterir.

Mirzagül'ün verdiği, üzerinde ikisinin baş harfleri bulunan işlemeli mendil, Sultanmurat için sıradan bir eşya değildir. Bu küçük hediye, iki genç arasındaki sessiz bağın ve karşılıklı anlayışın sembolüdür. Sultanmurat için sevgi, büyük sözlerden çok küçük ayrıntılarda, bekleyişte ve karşısındaki kişiye duyulan özenle anlam kazanır.

Kırgız geleneksel toplumunda gençlerin duygularını açıkça ifade etmesi her zaman kolay değildi. Sevgi çoğu zaman doğrudan sözlerle değil; mektuplar, bakışlar, küçük hediyeler ve davranışlarla anlatılırdı. Bu nedenle Sultanmurat'ın Mirzagül'e yazdığı mektuplar, yalnızca bir aşk ifadesi değil, aynı zamanda dönemin kültürel değerlerini yansıtan bir iletişim biçimidir. Acımurat'ın bu mektupları taşıması da çocukluk saflığı ile gençlik duygularının iç içe geçtiği özel bir ayrıntıdır.

Aytmatov, Sultanmurat'ın sevgisini yalnızca romantik bir duygu olarak ele almaz. Bu sevgi, savaşın zorlukları içinde büyüyen bir gencin iç dünyasını gösterir. Sultanmurat, bir yandan sevdiği kişiyi düşünürken diğer yandan ailesine, arkadaşlarına ve toplumuna karşı sorumluluklarını yerine getirmek zorundadır. Böylece sevgi, onun kaçtığı bir duygu değil; aksine dayanma gücü veren, onu olgunlaştıran bir kaynak hâline gelir.

Örnek Sahne: Sultanmurat, Mirzagül'den gelecek bir cevabı büyük bir heyecanla bekler. Gün boyunca onun vereceği küçük bir işareti umut eder; bu bekleyiş, Aksay hazırlıkları sırasında bile aklını meşgul eder. Acımurat, kardeşinin sırrını paylaşır ve iki genç arasındaki sessiz iletişime yardımcı olmaya çalışır. Ancak Mirzagül'den beklediği karşılığı alamayınca Sultanmurat hem üzülür hem de kararsız kalır.

Bu sahne, Sultanmurat'ın gençlik duyguları ile hayatın ağır sorumlulukları arasında kaldığını gösterir. Mirzagül'e duyduğu özlem ve ayrılık korkusu güçlü olsa da görevlerini bırakmaz. Onun sevgisi,

yalnızca bir aşk hikâyesi değil; savaş koşullarında bile insanın umutlarını, hayallerini ve iç dünyasını koruma çabasının bir göstergesidir.

Dostluk

Erken Gelen Turnalar adlı eserde dostluk, savaşın zorlu koşulları içinde insanı ayakta tutan temel değerlerden biri olarak öne çıkar. Babaların cephede olması, yetişkinlerin savaşın yükü altında yorulması ve çocukların erken yaşta büyük sorumluluklar üstlenmek zorunda kalması, onları birbirlerine daha fazla yaklaştırır. Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek için arkadaşlık, yalnızca birlikte büyüdükleri bir ilişki değil; korku, kayıp ve zorluklarla başa çıkmalarını sağlayan güçlü bir dayanaktır.

Aytmatov, gençler arasındaki dostluğu idealize etmez. Onların ilişkilerinde rekabet, kıskançlık, şakaşmalar ve zaman zaman yaşanan kırılganlıklar da vardır. Özellikle Mirzagül'e duydukları ilgi, Sultanmurat ve Anatay arasında küçük bir rekabete neden olur. Ancak bu durum aralarındaki bağı yok etmez. Çünkü gerçek dostluk, yalnızca kolay ve mutlu anlarda değil, zor zamanlarda gösterilen anlayış ve bağlılıkla ortaya çıkar.

Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek aynı köyde büyümüş, aynı okulda okumuş ve aynı hayat şartlarını paylaşmışlardır. Aksay'ın uzak tarlalarında çalışma görevi, onların çocukluktan gençliğe geçiş sürecini hızlandırır. Ağır iş koşulları, soğuk hava ve savaşın getirdiği sıkıntılar karşısında birbirlerine destek olurlar. Atların bakımını birlikte üstlenir, görevleri paylaşır ve yorulduklarında birbirlerine güç verirler.

Bu dostluk, onların yalnızlık duygusunu azaltır. Ailelerinden uzak kaldıkları, savaşın belirsizliğiyle yaşadıkları bir dönemde birbirlerine güvenmeleri, hayata tutunmalarını sağlar. Mirzagül konusunda yaşadıkları rekabet bile aralarındaki dostluğu tamamen bozmaz; çünkü aralarındaki bağ, kişisel duyguların ötesinde ortak yaşamışlıklara ve karşılıklı güvene dayanır.

Örnek Sahne: Atların çalındığı gece, Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek arasındaki dostluğun en belirgin şekilde görüldüğü anlardandır. Gençler uyandıklarında bağlandıklarını ve saban atlarının götürüldüğünü fark ederler. Büyük bir korku ve şaşkınlık içinde kalan Sultanmurat, önce kendi kurtuluşunu değil, arkadaşlarının durumunu düşünür.

Bağlarından kurtulduktan sonra Anatay'a yardım eder, ardından Erkinbek'in iplerini çözer. Hırsızlar çoktan uzaklaşmıştır; atlarını ve emeklerini kaybetmişlerdir. Ancak yaşadıkları ilk şey birbirlerine destek olmak olur. Soğuk, korku ve öfke içinde ne yapacaklarını konuşur, birbirlerini sakinleştirmeye çalışırlar.

Bu sahne, dostluğun yalnızca güzel anlarda paylaşılan bir duygu olmadığını gösterir. Sultanmurat, Anatay ve Erkinbek için arkadaşlık; kayıp, korku ve çaresizlik karşısında birbirlerine güç verebilmek anlamına gelir. Aytmato, bu olay aracılığıyla gerçek bağların en zor koşullarda sınıandığını ve değer kazandığını gösterir.

Vatan

Eserde vatan, yalnızca üzerinde yaşanan bir toprak olarak değil; insanın geçmişi, kimliği ve hayatla kurduğu bağ olarak ele alınır. Bozkırlar, dağlar, nehirler ve tarlalar, insanların yaşamından ayrı değildir. Sultanmurat ve arkadaşları için Aksay, sadece çalıştıkları bir yer değil; emek verdikleri, büyüdükleri ve kendilerini ait hissettikleri bir yurttur.

Gençler toprağı sürerken, atlara bakarken ve zorlu koşullarda çalışırken doğayla güçlü bir bağ kurarlar. Açtıkları her karık, yetişmesini bekledikleri her filiz, onları kendilerinden önce bu topraklarda yaşamış insanlara, babalarına ve atalarına bağlar. Bu nedenle vatan sevgisi, büyük sözlerden çok günlük emek, sorumluluk ve yaşamışlıklar aracılığıyla ortaya çıkar.

Aytmatov, vatani hem zorlukların hem de umudun kaynağı olarak gösterir. Sert kışlar insanın sabrını ve dayanıklılığını sınarken, baharın gelişi yeniden doğuşu ve yaşamın devamını simgeler. Gökyüzünde uçan turnalar ise doğa ile insan arasında kurulan bağın ve geleceğe duyulan umudun sembolüdür.

Sultanmurat ve arkadaşları yaşadıkları her zorlukla birlikte topraklarına daha fazla bağlanırlar. Çünkü onlar için vatan, sadece bir coğrafya değildir; ailelerinin geçmişi, toplumlarının değerleri ve kendi gelecekleriyle bağlantılıdır. Toprak, onlara sorumluluk duygusunu öğretir, güç verir ve ait oldukları yeri hatırlatır.

Örnek Sahne: Aytmato, eserin başında “Ak-Say ile Kök-Say dünyanın en güzel yerleriymiş” anlamına gelen bir ifadeye yer verir. Bu söz, Aksay’ın eserdeki önemini daha baştan ortaya koyar. Aksay, yalnızca bir tarla ya da çalışma alanı değildir; Sultanmurat ve arkadaşları için vatan duygusunun şekillendiği özel bir mekândır.

Gençler burada çalışırken yalnızca bahar ekimi için hazırlık yapmazlar; aynı zamanda geçmişleriyle ve yaşadıkları toplumla bağ kurarlar. Toprağa verdikleri emek, onları kendilerinden önce aynı topraklarda çalışan nesillere yaklaştırır.

Savaşın getirdiği yokluk ve acılara rağmen Aksay, gençler için umut ve bağlılık kaynağı olmaya devam eder. Bu topraklar onlara hem hayatın zorluklarını öğretir hem de geleceğe dair umut verir. Aytmato, Aksay üzerinden vatanın insan için yalnızca bir yer olmadığını; hafıza, aidiyet ve yaşamın devamlılığı anlamına geldiğini gösterir.

Psikoloji:

Umut

Erken Gelen Turnalar adlı eserde umut, zorlu günlerin ardından insanı hayata bağlayan ve geleceğe inandıran güçlü bir duygu olarak işlenir. Savaş yıllarının getirdiği yokluk, ayrılık ve ağır sorumluluklar içinde baharın gelişi, Sultanmurat ve arkadaşları için yeniden başlama anlamı taşır. Bahar, yalnızca doğanın uyanışı değil; aynı zamanda insanların içindeki yaşam sevincinin yeniden canlanmasıdır.

Aksay tarlalarında yapılan çalışmalar ve verilen emek, geleceğe duyulan umudu güçlendirir. Gençler, toprağı hazırlarken yalnızca bugünün işini yapmazlar; aynı zamanda gelecek hasadın hayalini kurarlar. Çektikleri sıkıntıların ve gösterdikleri sabrın bir gün karşılığını alacağına inanırlar. Bu nedenle emek ve umut eserde birbirinden ayrılmaz iki değer olarak görülür.

Turnaların gelişi, Sultanmurat ve arkadaşları için özel bir anlam taşır. Gökyüzünde süzülen turnalar, kışın sona erdiğini, baharın geldiğini ve hayatın yeniden canlandığını haber verir. Bu görüntü, gençlerde büyük bir sevinç ve heyecan uyandırır. Kuşların özgürce uçuşu, onlara zor koşulların sonsuza kadar sürmeyeceğini hissettirir.

Aytmato, turnaları yalnızca bir doğa unsuru olarak kullanmaz; onları umut, yenilenme ve geleceğe güven duygusunun sembolü hâline getirir. Sultanmurat ve arkadaşları, yaşadıkları kayıplara ve zorluklara rağmen hayatın devam ettiğini anlarlar. Doğanın her bahar yeniden canlanması gibi insan da zor dönemlerden sonra yeniden güç bulabilir.

Örnek Sahne: Turnaları ilk gören Anatay olur. Büyük bir heyecanla, “Turnalar! Turnalar uçuyor!” diye bağırır. Sultanmurat başını kaldırdığında, geniş mavi gökyüzünde süzülen büyük bir turna sürüsü görür. Kuşların birbirlerine seslenerek gökyüzünde dönmesi, gençlerde hayranlık ve sevinç uyandırır.

Sultanmurat için bu görüntü yalnızca güzel bir manzara değildir. Turnaların gelişi, baharın ve bereketli bir yılın habercisi gibidir. Gençler, emek verdikleri Aksay topraklarının yakında ürün vereceğini düşünerek umutlanırlar.

Turnalar yavaşça alçalırken kanatlarının hareketi, güneşte parlayan tüyleri ve gökyüzündeki zarif süzülüşleri onları büyüler. O an, savaşın ve zorlukların gölgesinden kısa bir süreliğine uzaklaşırlar. Bu sahne, Aytmato’ın doğa aracılığıyla umudu nasıl anlattığını gösterir: Hayat ne kadar zor olursa olsun, her zaman yeni bir başlangıç ve yeniden doğuş ihtimali vardır.

Hayatta Kalma

Erken Gelen Turnalar adlı eserde zorluklar, Sultanmurat’ın ve çevresindeki insanların hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Savaş, yalnızca cepheadaki askerlerin değil, geride kalan ailelerin ve çocukların da yaşamını değiştirir. Babaların ve yetişkin erkeklerin savaşa gitmesiyle birlikte, gençler daha küçük yaşta büyük sorumluluklar üstlenmek zorunda kalırlar.

Sultanmurat için çocukluk dönemi, savaşın getirdiği ağır şartlar nedeniyle erken sona erer. Hasta annesine yardım etmek, küçük kardeşi Acımurat’la ilgilenmek, atlara bakmak ve zorlu tarla çalışmalarına katılmak onun günlük hayatının bir parçası olur. Soğuk hava, kıtlık, yorgunluk ve sürekli çalışma, gençlerin hem bedenlerini hem de ruhlarını zorlar.

Aytmatov, zorlukları yalnızca acı veren deneyimler olarak göstermez. Yaşanan sıkıntılar, Sultanmurat ve arkadaşlarının karakterlerinin gelişmesini sağlar. Onlar çalışarak sabrı, dayanıklılığı, sorumluluk duygusunu ve birbirlerine destek olmayı öğrenirler. Karşılaştıkları her güçlük, onları daha olgun ve güçlü bireyler hâline getirir.

Savaşın gölgesinde büyüyen bu çocuklar için hayatta kalmak yalnızca fiziksel olarak dayanmak anlamına gelmez. Aynı zamanda ailelerini korumak, dostluklarını sürdürmek ve geleceğe dair umutlarını kaybetmemek demektir. Aytmatov, gençlerin yaşadığı zorluklar aracılığıyla savaşın çocukların hayatında bıraktığı derin izleri gösterir.

Örnek Sahne: Sultanmurat ve arkadaşlarının Aksay tarlalarında çalıştığı sahneler, yaşadıkları zorlukların en açık göstergelerinden biridir. Yoğun kar altında, ağır ve ıslak toprağı sürmeye çalışırlar. Atlar soğuktan ve yorgunluktan zorlanırken, gençler sabanları düzeltir, çamura saplanan parçaları çıkarır ve çalışmaya devam ederler.

Bu sahne, savaş nedeniyle yetişkinlerin yokluğunda çocukların nasıl büyük sorumluluklar üstlendiğini gösterir. Onlar henüz genç olmalarına rağmen yetişkinlerin yaptığı işleri yapmak, zorlu koşullara dayanmak ve verilen görevi tamamlamak zorundadırlar.

Aksay'daki çalışma, Sultanmurat ve arkadaşlarının yalnızca fiziksel gücünü değil, sabrını ve kararlılığını da sınar. Soğuk, yorgunluk ve zorluklara rağmen geri adım atmamaları, onların hayata karşı geliştirdikleri direnci gösterir. Bu deneyimler, onları savaşın zorlukları içinde büyüyen ve sorumluluk bilinci kazanan gençlere dönüştürür.

Bencillik ve İhanet

Erken Gelen Turnalar adlı eserde ihanet, insanların güven duygusunu sarsan ve ilişkileri zorlayan bir durum olarak karşımıza çıkar. Savaşın getirdiği ağır koşullar altında insanlar zaten büyük sıkıntılar yaşarken, başkalarının emeğini hiçe sayan davranışlar bu zorlukları daha da artırır. Sultanmurat ve arkadaşlarının saban atlarının çalınması, yalnızca bir hırsızlık olayı değildir; aynı zamanda onların emeğine, güvenine ve yaşama düzenine karşı yapılan büyük bir haksızlıktır.

At hırsızlarının davranışı, kendi çıkarlarını başkalarının hayatından ve emeğinden üstün tutan bencil bir tutumun göstergesidir. Gençler, zor şartlar altında büyük emek vererek hazırladıkları atlarını kaybederler. Bu olay onlarda korku, öfke ve çaresizlik duyguları yaratır. Ancak yaşadıkları bu acı deneyim, aynı zamanda onların gerçek karakterlerini ortaya çıkarır.

Aytmatov, ihanetin karşısına dostluk, sadakat ve dayanışma değerlerini koyar. Sultanmurat ve arkadaşları, yaşadıkları kayba rağmen birbirlerini yalnız bırakmazlar. Özellikle Sultanmurat'ın ilk düşüncesinin kendi kurtuluşundan önce arkadaşlarına yardım etmek olması, onun sorumluluk ve bağlılık duygusunu gösterir.

Eserde ihanet, yalnızca bir kişinin yaptığı yanlış bir davranış olarak değil; toplumdaki güven duygusunu zedeleyen bir durum olarak ele alınır. Buna karşılık sadakat ve dostluk, insanın zor zamanlarda ayakta kalmasını sağlayan temel değerler olarak öne çıkar. Yaşanan bu olaylar, gençlerin hayatı daha derinden anlamalarına ve olgunlaşmalarına katkıda bulunur.

Örnek Sahne: Sultanmurat, gece yarısı kendisini yakalayan sert ellerle uyanır. İki yabancı adam onu etkisiz hâle getirir, ağzını bağlar ve ellerini sıkarak bağlar. Anatay ve Erkinbek de aynı şekilde yakalanmıştır. Hırsızlardan biri Sultanmurat'ı tehdit ederek sessiz kalmalarını ister.

Bu sırada dışarıda çalınan saban atlarının sesleri duyulur. Atların ayak sesleri, kırbaç sesleri ve hırsızların bağırırları kısa süre sonra gecenin içinde kaybolur. Sultanmurat büyük bir öfke ve çaresizlik içindedir; çünkü emek verdikleri atları gözlerinin önünde götürülmüştür.

Ancak korkusuna rağmen kendini toparlar ve önce arkadaşlarını kurtarmaya çalışır. Anatay'ın iplerini bulur, düğümleri çözerek onun ellerini serbest bırakır. Ardından Erkinbek'e yardım eder. Bu sahne, ihanetin yarattığı acının yanında dostluğun ve dayanışmanın gücünü de gösterir. Sultanmurat'ın davranışı, zor bir durumda bile insanın güven ve bağlılık değerlerini koruyabileceğini ortaya koyar.

Yaşam Evreleri:

Gençlik

Erken Gelen Turnalar adlı eserde gençlik, çocukluk ile yetişkinlik arasında kalan, insanın hem değiştiği hem de hayatı anlamaya başladığı bir dönem olarak ele alınır. Sultanmurat ve arkadaşları yaşları küçük olmasına rağmen savaşın getirdiği koşullar nedeniyle erken büyümek zorunda kalırlar. Babaların cephede olması, ailelerin zor durumda kalması ve iş gücünün azalması, çocukları yetişkinlerin sorumluluklarını üstlenmeye iter.

Sultanmurat'ın hayatında okul ve çocukluk oyunlarının yerini ağır işler alır. Ailesine yardım eder, hasta annesiyle ilgilenir, küçük kardeşine destek olur, atların bakımını üstlenir ve Aksay'daki zorlu çalışmalara katılır. Ancak bütün bu sorumlulukların arasında onun hâlâ hayal kuran, heyecanlanan ve duyguları yeni yeni şekillenen bir genç olduğu görülür.

Mırzagül'e duyduğu ilgi, Sultanmurat'ın gençlik dünyasının önemli bir parçasıdır. Onun için sevgi, savaşın ve zorlukların içinde koruduğu güzel bir duygudur. Mırzagül'den gelecek küçük bir haber bile onun için büyük bir anlam taşır. Aynı zamanda babasına duyduğu özlem ve kendini kanıtlama isteği, onun iç dünyasında yaşadığı değişimi gösterir.

Aytmatov, gençliği yalnızca sorumluluklarla değil, aynı zamanda ilk heyecanlar, dostluklar ve hatıralarla birlikte anlatır. Sultanmurat ile Anatay arasındaki rekabet, zaman zaman yaşanan kırgınlıklar ve Mırzagül'e duydukları ilgi, gençlik döneminin doğal karmaşasını yansıtır. Bu deneyimler sayesinde gençler hem kendilerini hem de çevrelerindeki insanları daha iyi tanımaya başlarlar.

Doğa da bu büyüme sürecinin bir aynası gibidir. Baharın gelişi, karların erimesi ve turnaların görünmesi, gençlerin içindeki umut ve yenilenme duygusuyla paralellik kurar. Yaşadıkları her zorluk ve yaptıkları her hata, onları yavaş yavaş olgunlaştıran hayat deneyimlerine dönüşür.

Örnek Sahne: Sultanmurat'ın Mırzagül'den gelecek cevabı beklediği bölüm, onun gençlik duygularını en iyi yansıtan sahnelerden biridir. Sultanmurat bir yandan ailesinin geçimine katkıda bulunan, Aksay'daki çalışmaları yöneten ve büyük sorumluluklar taşıyan bir gençtir; ancak diğer yandan ilk sevgisini yaşayan, heyecanlanan ve karşılık bekleyen bir çocuktur.

Kardeşi Acımurat, Mırzagül ile arasındaki gizli haberleşmede ona yardımcı olur. İkisi küçük bir işaret belirlerler: Eğer Mırzagül cevap veriyse, Acımurat koşarak ve kollarını sallayarak gelecek; cevap yoksa elleri cebinde yavaşça yürüyecektir. Fakat günler boyunca Acımurat sessizce gelir. Sultanmurat her seferinde hem hayal kırıklığı yaşar hem de umudunu korur.

Gündüzleri işlerinin başındadır; atlarla ilgilenir, arkadaşlarını yönlendirir ve sorumluluklarını yerine getirir. Fakat kalbinin bir köşesinde sürekli Mırzagül vardır. Gece olduğunda neden cevap vermediğini düşünür ve aynı soruyla güne başlar.

Bu sahne, Sultanmurat'ın hayatındaki iki farklı yönü ortaya koyar: Bir tarafta savaşın erken olgunlaştırdığı sorumluluk sahibi genç, diğer tarafta ilk sevgisinin heyecanını yaşayan hassas bir çocuk vardır. Aytmatov, bu ikili durum üzerinden gençliğin hem güçlü hem de kırılgan yönünü gösterir.